

Predikan

Palmsöndagen 2018, Lukasserien

Psalmer: 135,143, 738, 442, 443.

Pär-Magnus Möller

Vi närmar oss i kyrkoåret och i våra sinnen den heliga staden och allt det som snart skall hända där. Vi går tillsammans med lärjungarna – vi är en del av dem. Vi har varit med om en underlig resa – en resa som handlat om Gud, om mig själv och om Jesus. Och än är den inte slut. De sista pusselbitarna skall snart få falla på plats. Det handlar nu bara om några dagar. Om några dagar skall lärjungarna och vi med dem få vakna upp till en helt ny värld – en värld med nya förutsättningar och ett nytt mål. Det är gamla är förbi – något nytt har kommit.

När vi nu upplever händelserna så här i efterhand – genom texter som kyrkan penetrerat i två tusen år och genom författare som själv kämpade med att förstå, kan en del tyckas enkelt – men enkelt var det inte för lärjungarna. Innan de förstod det stora sammanhang som de varit en del av krävdes åtskilligt med tankeenergi och sökande i den judiska historien, i skrifterna och i traditionen. Bit för bit förstod de att de vardagliga händelser de varit med om, egentligen var insatta i ett större skeende – i Guds frälsningsplan för mänskligheten.

Gud skapade en mänsklighet, den gick ifrån honom, han försökte göra den om intet genom syndafloeden, men hans kärlek stoppade honom. Som tecken på hans löfte om trofasthet satte han regnbågen i skyn. Folket fortsatte göra ont mot honom och varandra – då utvalde Gud en man – Abram, som senare fick heta Abraham. Genom honom skulle ett helt folk växa fram, ett folk vari alla andra folk på jorden skulle bli välsignade. Gud ledde detta folk genom generationerna och gav det en historia som kunde fungera som en bakgrund och en scen till det som skulle bli historiens nya centrum – korset och graven. En plats på jorden och en historisk tid i människosläktet varifrån Guds rike skulle spridas till alla folk, och alla folk skulle få bli välsignade i Abrahams folk – och löftet gå i fullbordan.

Man kan förstå att det tog tid för lärjungarna att förstå vad de varit med om.

”Den där åsnan, varför var det så mycket konstigt med den” – lärjungarna funderade – ”Vad ville Jesus ha sagt med det?” ... ”Fredens djur” – ”mantlarna folket kastade på marken och palmkvistarna, vad var det med dem – gjorde inte folket likadant då Jehu blev kung, den kungen som fördrev alla Baalsprofeterna”... ”När vi gick in i staden kom vi från öster – skulle inte löftenas fullbordan komma från öster”... så funderade lärjungarna och lade ihop ett och ett; Jesu under, med Jesu lidande, död och uppståndelse – man adderade

Kristi himmelfärd med pingstundret och fick så se en historia växa fram, så fantastisk att den var värd alla de offer man kunde tänka sig bara för att berätta för världen vad som skett; Räddningen är här!

Men alla ville förstås inte tro. En del förargade sig, blev irriterade över att deras invanda synsätt utmanades, ville inte bli berörda – de försökte tysta ner det som de såg, tysta ner den jublande folkmassan. Det var då Jesus sade att om inte lärjungarna ropade i glädje över vad de såg skulle stenarna få göra det i deras ställe!

Vad menade Jesus med det? Han kan ha menat att om inte lärjungarnas lovsång över vad de fick vara med om ropades ut över hela världen skulle skapelsen ändå rymma den lovsång som Guds kärlek tvingade fram. Frälsningen är ju inte bara människornas utan hela skapelsens – också naturen, djuren och klimatet lider ju under syndafallets konsekvenser – lider av människans bortvändhet från Gud. När allting är som det skall behöver lejonerna inte jaga sina byten och lammen behöver inte vara rädd för rovdjuren – sådant är ju löftet – det gäller hela skapelsen. Jesu död och uppståndelse sätter igång ett skeende i världshistorien som inget kan stoppa – inte ens människans otro. Lovsången över denna kärlek måste tränga fram genom lärjungarnas strupar – eller om det så måste, genom de döda tingen. Så kan Jesus mena.

Men han kan också syfta på den heliga staden och det mäktiga templet, det som år sjuttio, d.v.s. ca 40 år senare, jämnade med marken av romarna. Den som inte tar tillfället i akt och griper Guds rike när det finns möjlighet kommer att gå under – och ruinerna kommer att stå där som vittnen om Guds folks otrohet. Så kan också stenarna ropa. Båda tolkningarna kan vara sanna. Så är det ofta i Guds ord – det måste förstås från olika håll – måste förstås in i varje människas livssituation. Det visste lärjungarna också. Därför studerade de skrifterna, samtalade, tolkade, försökte förstå. Och ju mer de arbetade med det som de varit med om – desto tydligare blev ordet för dem. Det skeende de var en del av var Guds plan för mänskligheten – dess dom och dess upprättelse!

Nu påbörjar vi vår inre vandring tillsammans med lärjungarna. Stilla veckan ligger framför oss. Det är gott om vi kan låta denna vecka bli en helig vecka då vi låter bön och gudstjänst, undervisning och tillbedjan stå i centrum. Varje dag firar vi gudstjänst – ändå fram till annandag påsk. Varje år som vi gör denna vandring tillsammans och funderar över texterna, över våra liv, över Guds handlande i historien, desto djupare in i Guds rikets mysterium tränger vi. Det som vi är med om dessa dagar fram till påsknattens glädje och annandagens eftertänksamhet handlar främst inte om att förstå, för ingen kan förstå i den bemärkelsen att vi intellektuellt kan greppa vad det som sker betyder. Det som sker är något som behöver beröra oss bortom förståelsen – det måste beröra våra

hjärtan. Det är ju där som trons vagga ligger – det är ju i hjärtats tysta rum som hoppet, kärleken och den allra djupaste visheten ryms – den vishet som ligger nära skönheten, fascinationen och undret.

Vandringens fokus är kärleken, den kärlek världen har så svårt att ta in eftersom vi inte längre tror att någon kärlek kan vara gratis. Allting har ett pris, har vi lärt oss – så är det sedan syndafallets dagar. Också den allra djupaste mänskliga kärleken har ett pris, en baktanke, en själviskhet gömd inom sig. Men den kärleksvandring som i dag tar sin början har ingen baktanke. Det är det som är så fascinerande. När Jesus går korsets väg upp mot Golgata gör han det inte för att han vinner något på det. Han gör det för att han vill ge oss hela sitt liv utan att få något tillbaka. Och vi lär oss av det att just sådan är den Gud som skapat allt – den Gud som ropar på oss och önskar att vi vill komma nära.

Ingen har älskat som han – ingen – det är det som är undret – det är det vi behöver greppa med våra hjärtan, det är det som är trons centrum. Och vi går bredvid Jesus med blicken fäst på honom – på honom vars kärlek är den kraft som skyddar Petrus från att sjunka i det stormande havet, med blicken fäst på honom vars kärlek är den kraft som får Sackaios att betala tillbaka allt han stulit i tullavgifter, med blicken fäst på honom vars kärlek är den kraft som får vatten att förvandlas till vin på bröllopet i Kaana, med blicken fäst på honom vars kärlek är den kraft som får Lasaros att stiga upp ur dödens sömn och möta livet, med blicken fäst på honom vars kärlek är den kraft som får dig och mig att tro att det som sker dessa dagar också handlar om oss – om våra liv – om vår längtan.

I dag ropar vi med lärjungarna och folket: Välsignad är han som kommer, konungen, i Herrens namn. Fred i himlen och ära i höjden!

Och vi följer honom in staden, genom nattvardssalen, ut till Getsemane trädgård, in i Pilatus palats. Vi följer honom in i tortyrkamrarna, genom folkmassans trängsel, upp till Golgata, genom jordbävningar och mörker till gravens kalla sten – för att så på nytt möta honom i ett nytt ljus – ett som världen aldrig tidigare skådat. Uppståndelsens ljus. Och vi kan så på nytt tro och förstå i våra hjärtan Jesu egna ord: "Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus."

Låt oss be:

O du som vann på korsets stam,
vinn oss på nytt var dag,
till dess din kärlek, o Guds lamm,
blir vår och världens lag. (Sv ps 137:6)

